

RAPPORT MEVI 153-2012

Innhold og mål med dette kurset

Emnet skal gi studentene teoretisk, analytisk og praktisk kunnskap om og ferdigheter i dokumentar- og reportasjegenren i audiovisuelle media, web og mobile plattformer. Studentene skal ha kunnskap om sentrale teoridanninger og historiske hovedlinjer i dokumentargenren. Videre skal studentene ha kjennskap til produksjonsprosessen i dokumentar- og reportasjegenren, samt få spesialisering innen ett av flere arbeidsfelt i en produksjon.

Kurset har tre komponenter som ble vurdert med karakterene A-F:

1. Analytisk arbeid: Et skriftlig arbeid på 3000 ord (15.000 tegn) som tok utgangspunkt i perspektiver og problemstillinger i pensum. Analysen kunne være en case-studie av en dokumentar eller reportasje, historisk eller samtidig, fra film, tv eller internett. Valg av analysetekst måtte grunngis, og analysen skulle motiveres av en problemstilling med forankring i faglitteraturen på området.
2. Praktisk arbeid i grupper: Studentene ble delt i grupper på 3-4, og gruppene arbeider sammen gjennom semesteret fra idéutvikling til publisering. Studentene fra Film & TV-produksjon og Journalistikk produserte en journalistisk dokumentar / reportasje for publisering på fjernsyn / internett.
Studentene fra Nye medier arbeidet ut fra et arkiv (eller en database) med innhold fra en profesjonell medieprodusent i Bergen. Materialet ble skaffet av instituttet. Studentene produserte så en android-applikasjon basert på GPS-lokasjon, med en innovativ visning av dokumentariske fotografier og videoer.
3. Produksjonsrapport knyttet til det praktiske arbeidet (ca 1000 ord).

Praktisk gjennomføring

a) Forelesningsrekke

Gjennom en forelesningsrekke er det gitt innføring i teoretiske perspektiver på dokumentar- og reportasjegenren, samt i genrens historie og kjennetegn i film, fjernsyn og på web.

b) Egne produksjoner

Studentene har dessuten arbeidet med egne produksjoner i grupper satt sammen av studenter fra de tre programmene. Arbeidet ga innsikt i og erfaring med produksjonsprosessen fra idéutvikling og manusskriving til produksjon og postproduksjon. Dessuten ga det mer spesialiserte produksjonstekniske og journalistiske ferdigheter i for eksempel intervjuteknikk, foto, regi, lyd, grafisk etterarbeid, lyd/musikkbruk, webdesign, programmering og brukertesting. Emnet hadde obligatorisk oppmøte, og studentene har loggført egeninnsats i det praktiske arbeidet.

c) Teamarbeid

Teamarbeidet ble lagt opp tverrfaglig, slik at studenter fra film & tv og journalistikk arbeidet i grupper på tre for å lage produksjonen. Mange av dem var uten praktisk erfaring på feltet. Alle gruppene hadde teknisk trening med faglærere i lyd og fotografi, i tillegg til workshops med Olav Njaastad, Anne Dorthe Kalve og Astrid Gynnild.

d) Ideutvikling

Målrettet ideutvikling har vært et viktig grunnlag for gjennomføringen av den praktiske oppgaven/reportasjen. Erfaringsvis kan mye av tiden studentene har til rådighet gå med til å «finne på» en reportasjeide. Vi ønsket derfor å korte ned denne delen av prosessen, siden den ellers kan ta mye energi på grunn av urealistiske forestillinger om hva det er mulig å få til. På forhånd definerte vi derfor tre mulige felt for reportasjeoppgaven: "Utbyggingen av bybane i Bergen", "Narkotikaproblematikken på Nygaardshøyden" og "Forurensningsproblematikken på Danmarks plass". Områdene ligger nært universitetet, og de bød på mange muligheter til å utvikle gode reportasjer.

Innenfor en av disse avgrensningene skulle gruppene finne et *misforhold*, undersøke det og så konkretisere et *premiss* for reportasjen. Dersom gruppene hadde egne reportasjeideer utenfor dette feltet, ble det orientert om at de godt kunne begynne å arbeide med disse. Premisset gruppene hadde formulert, ble levert inn skriftlig til kursansvarlig, lagt fram i første møte av kursets veiledningsdel og diskutert i felleskap der. Det viste seg at alle gruppene så nær som to valgte utbygging av bybanen i Bergen som felt for oppgaven. De to andre valgte henholdsvis narkotikaproblematikk og forurensningsproblematikk.

Kurslederne var «litt svette» som følge av den uventede konsentrasjonen av oppgaver til bybanen, men det viste seg at innenfor dette feltet kom følgende helt ulike operasjonaliseringer:

- Ingen tilgjengelighet for blinde og svaksynte ved bybanens billettautomater
- Svært utsatt og farlig skolevei for barn langs utbyggingsområdet
- Eldre mister huset på grunn av utbyggingen, mener seg feilinformert av kommunen
- Dårlig planlegging fører til at nylagt sykkelvei og fjernvarmerør må graves opp igjen
- Innføring av bybanen fører til at mange som ikke kan bruke banen mister kollektivtransporten sin som følge av rutenedleggelse
- Hva gjør utbyggeren Bergen kommune, for å bedre bybanens rykte i befolkningen etter en rekke negative presseoppslag om banen og utbyggingen?

a) Veiledning

Underveis i produksjonsarbeidet har vi tilbudt mer og mindre løpende veiledning til de enkelte gruppene. Etter første felles veiledningsmøte ble det holdt forelesning om formulering av premiss og misforhold. Deretter var hver av gruppene i separate timesveiledninger med premiss og misforhold som tema for veiledningen. For alle gruppene la veiledningen et grunnlag for arbeidsplanen i den kommende undersøkelsesfasen, og for et par grupper innebar veiledningen et skifte av fokus og formulering av nytt, mer realistisk premiss. Veiledning ble deretter gitt på samme måte en tid etter, men da med hovedfokus på bildefortellingen og planlegging av opptaksfasen.

Da redigeringsfasen ble innledet, ble gruppene veiledet ved PC'n i redigeringsrommet, ved at veilederne diskuterte arbeidet etter påsyn, diskuterte oppbygging og alternative løsninger med gruppene. Dette ble gjort med alle gruppene etter oppsatt plan og i tre omganger.

Tidsrammer

Uke 37

Sentrale tematikker, research og metode

Mandag 10.9. 09.15. Kort orientering om tematikker for høstens produksjoner. Vågnes. *Studio B, Rokkans Hus*.

Gruppeinndeling

Tirsdag 11.9. 09.15 – 12.00. Inndeling i grupper etter fagfunksjon. Ved Vågnes og Kurt G.

Gjerde. *Studio B, Rokkans hus*.

Teknisk trening

Ved faglærere i teknisk stab. Faglærer fotografi: Anne Dorthe Kalve. Faglærer lyd: Stein Unger Hitland.

Onsdag 12.9. 09.15 – 14.00. *Studio A, Rokkans hus*.

Torsdag 13.9. 09.15 – 15.00. *Studio A, Rokkans hus*.

Fredag 14.9. Innlevering av idéskisser for praktiske produksjoner.

Uke 38

Teknisk trening (Hitland, Kalve)

Mandag 17.9. 08.15 – 14.00. *Studio A, Rokkans hus*.

Tirsdag 18.9. 08.15 – 12.00, 14.00 – 18.00. *Studio A, Rokkans hus*.

Workshop: Reportasjen (Olav Njaastad)

Onsdag 19.9. 09.15 – 16.00. Plenumsfremlegging av idéskisser. Kommentarer ved Njaastad. *Studio A, Rokkans hus*.

Torsdag 20.9. 08.15 – 14.00 Arbeid i grupper (Njaastad). *Studio A, Rokkans hus*.

Fredag 21.9. 09.15 – 16.00 Arbeid i grupper (Njaastad). *Studio A, Rokkans hus*.

Uke 39

Teknisk trening (Hitland, Kalve)

Mandag 24.9. 08.15 – 14.00. *Studio B, Rokkans hus*. (Merk rommet!)

Praktiske oppgaver (Astrid Gynnild)

Tirsdag 25.9. 10.15 – 12.00. *Studio B, Rokkans hus*.

Onsdag 26.9. 10.15 – 16.00. *Studio B, Rokkans hus*.

Uke 40

Praktiske oppgaver (Gynnild, Kalve)

Onsdag 3.10. 12.15-16.00. *Studio A, Rokkans hus*.

Torsdag 4.10. 10.15-14.00. *Studio A, Rokkans hus*.

Uke 41-42

Produksjon

Teknisk stab tilgjengelig for veiledning.

Uke 43-44

Post-produksjon

Olav Njaastad tilgjengelig for veiledning onsdag 24. – fredag 26. oktober. Astrid Gynnild tilgjengelig for veiledning uke 44. Nedlasting av materiale og grov storyline ferdig i forkant (22.-23. oktober).

Læringskurve

Vi opplevde at studentene syntes den praktiske produksjonen var spennende og interessant å utvikle. For mange var det mange nye ting å lære på kort tid, både teknisk og journalistisk. Det tok litt tid før de kom i gang med prosjektene, det virket som de hadde mange andre ting på gang parallelt. Men da msiforhold og premiss var endelig godkjent og de kunne gå i gang med prosjektene, hadde alle gruppene en rimelig bratt læringskurve. Dette gjaldt også ferdighetene i å arbeide i tverrfaglige team. Inntrykket er at arbeidsmengden og arbeidspresset for studentene var ganske passe. Vi fikk ingen signaler om at det var verken for mye eller lite, og alle gruppene ble ferdige i rett tid.

Erfaringer med eksamensform

Både analytisk arbeid, praktisk produksjon og produksjonsrapport skulle karactersettes med bokstaver. Analytisk arbeid og praktisk produksjon talte ca 50 prosent hver, og produksjonsrapporten ble brukt som justering der det var sprik i karakter mellom analytisk arbeid og produksjon. Vi opplevde to ting som problematisk: For det første virket det noe meningsløst å karactersette de praktiske produksjonene. Alle produksjonene var gode, de var et resultat av gruppearbeid, og karakterene skilte lite. Alle i en og samme gruppe fikk samme karakter på den praktiske produksjonen, mens de fikk individuelle karakterer på analytisk arbeid og produksjonsrapport. En konsekvens av dette var at tre studenter som alle fikk A på produksjonen, endte på henholdsvis A, B og C som samlet karakter. Dette mener vi er problematisk, særlig siden studentene ikke hadde rett på å få vite delkarakterer.

Forbedrings- og utviklingspotensiale

Selv om det ikke kan dokumenteres med skriftlige data, er vårt inntrykk er at dette kurset har fungert etter intensjonene. Studentene har jobbet ivrig og målrettet hele veien. Vi mener imidlertid det hadde vært en fordel å gi bokstavkarakter bare på det analytiske arbeidet, og å erstatte bokstavevalueringen av praktisk produksjon og produksjonsrapport med godkjent/ikke godkjent. For det første var alle produksjonene så gode at karakterene skilte lite. For det andre er det problematisk å gi samme karakter til alle som har vært med på et gruppearbeid når denne karakteren teller så mye samlet sett. For det tredje var det krevende å sette karakter på

produksjonsrapportene, for de var også veldig like. Vi tror at justering av evaluering slik vi her har skissert, kan bidra til at studentene kan fokusere enda mer på selve læringsprosessen, som er krevende nok i seg selv.

Bergen/Oslo/Bergen 18.1.13
AstridGynnild/Olav Njaastad/Øyvind Vågnes